

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31703>

Özet

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i (TCEÖ), Gözütok, Toraman ve Acar-Erdol taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin Toplumsal Cinsiyet E?itli?i (TCE) konusundaki tutumlar?n? ve alg?lar?n? psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda toplumsal cinsiyet rollerine ili?kin geleneksel ve modern yakla??mlar? de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. TCEÖ, 5'li Likert Ölçe?i format?nda puanlanmaktadır ve akademik ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere geli?tirilmif tir.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i, TCEÖ, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Likert Ölçe?i, Cinsiyet Roller, Tutum Ölçe?i.

Yazarlar

F. D. Gözütok, Çetin Toraman, T. Acar-Erdol

Amaç

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i'nin geli?tirilmesindeki temel amaç, bireylerin toplumsal cinsiyet e?itli?ine yönelik mevcut tutum düzeylerini ve bu tutumlar?n yo?unlu?unu belirleyebilecek standartla?t?r?lm?? bir araç sa?lamakt?r. Geli?tirme süreci, özellikle Türkiye'deki sosyo-kültürel yap?ya uygun, geçerli ve güvenilir ölçümler yapmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, e?itim, sosyoloji ve psikoloji alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalarda kullan?larak toplumsal cinsiyet e?itli?ine dair fark?ndal?k, e?itim programlar?n?n etkinli?i ve toplumsal normlar?n bireyler üzerindeki etkilerinin incelenmesine katkıda bulunmay? amaçlamaktadır.

Yap?

TCEÖ, Toplumsal Cinsiyet E?itli?i kavram?n? çok boyutlu bir yap? olarak ele almaktadır. Bu yap?, genellikle cinsiyetlerin sosyal ya?am, i? hayat?, aile içi roller ve siyasi kat?l?m gibi farklı alanlarda e?it haklara ve sorumluluklara sahip olmas? gerekti?i inanc?n? ölçer. Ölçek, kat?l?mc?lar?n e?itlikçi veya gelenekselci tutumlar sergileyip sergilemediklerini ay?rt edebilecek maddelerden olumaktadır.

Ölçe?in yap?sal geçerlili?inin incelenmesi, TCE kavram?n?n alt boyutlar?n? ortaya ç?karmay? amaçlam??t?r. Bu alt boyutlar, bireylerin e?itli?e dair tutumlar?n?n tek bir boyutta de?il, farklı ya?am alanlar?ndaki spesifik inançlar üzerinden olu?tu?unu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in Geçerlik çal??malar?, ölçek geli?tirme raporunda detayl? olarak sunulmu?tur. Tipik olarak, bu tür geli?tirme çal??malar?nda yap? geçerlili?ini sa?lamak amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Yap? geçerlili?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, ölçe?in içeri?i, kapsam geçerlili?ini sa?lamak için uzman görüşlerine sunulmu? ve maddelerin Toplumsal Cinsiyet E?itli?i yap?s?n? temsil edip etmedi?i de?erlendirilmi?tir. Gözütok ve arkadaşlar? (2017), ölçe?in geli?tirme sürecinde kapsaml? istatistiksel analizler yaparak TCEÖ'nün geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu bilimsel yöntemlerle ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

TCEÖ'nün Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini ve iç tutarl?l??n? incelemek için yap?lm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?nda genellikle iç tutarl?lk katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in hem genel olarak hem de faktörler baz?nda yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu do?rulam??t?r. Bu, ölçe?in tekrarlanan ölçümlerde stabil ve güvenilir sonuçlar üretebilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i'nin yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak maddelerin hangi faktörler alt?nda topland??? belirlenmi? ve ölçe?in çok boyutlu yap?s? ortaya ç?kar?lm??t?r.

AFA sonuçlar?, ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu olarak anlaml? ve belirgin faktörlere ayr?ld??n? göstermi?tir. Bu faktörler, TCE kavram?n?n farklı yönlerini temsil etmektedir. Faktör yap?s?n?n do?rulanmas? için daha sonra Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) de kullan?lm?? olabilir, bu da ölçek yap?s?n?n güçlü ve sa?lam oldu?unu kan?tlar.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek geli?tirme çal??mas?)

Format: Yaz?l? beyan formu

Mevcut Dil: Türkçe

Popölasyon Grubu: Genel Popölasyon (Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal çal??ma genellikle üniversite ö?rencileri veya ö?retmen adaylar? üzerinde yap?lm??t?r, ancak ölçek geni? bir popölasyona uygulanabilir niteliktedir.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve Ergenler (Akademik ara?t?rman?n yap?ld??? popölasyona göre de?imekle birlikte, genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popölasyon Detaylar?: Orijinal çal??ma, ölçe?in psikometrik özelliklerini belirlemek üzere seçilen bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Detaylı örneklem bilgisi için kaynak makaleye ba?vurulmalıdır.

Test Metodolojisi: Kat?lımcılardan 5'li Likert Ölçe?i (Kesinlikle Kat?lıyorum'dan Kesinlikle Kat?ılmıyorum'a) üzerinde her bir maddeye ne ölçüde kat?ld?kların? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

E?itlik, Toplumsal Cinsiyet, Psikometri, Ölçek, TCEÖ, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Mevcut değil (Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.)

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri: toramanacademic@gmail.com (Sorumlu Yazar: Çetin Toraman)

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar Çetin Toraman ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2017

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullanımı genellikle orijinal yayıncıların ve yazarların iznine tabidir. Ticari kullanım için yazarlarla doğrudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal dokümanına ait dosya aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

toplumsal-cinsiyet-esitligi-olcegi-toad.docx

Kaynaklar

Gözütok, F. D., Toraman, Ç. ve Acar-Erdol, T. (2017). Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i'nin

(TCEÖ) geli?tirilmesi. *İlköğretim Online*, 16(3), 1036-1048.

Dergi Linki: ilkogretim-online.org.tr

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde de?itirilmemelidir.

(NOT: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmamıştır. Ancak, ölçek geli?tirme makalesine ba?vurularak maddelere ulaşılabılır. Aşağıdaki alan, orijinal maddeler elde edildiğinde buraya yerle?tirilmek üzere ayrılmıştır.)

(Örnek Madde 1) Kadın ve erkekler aynı işi yaptıklarında eşit ücret almalıdır.

(Örnek Madde 2) Ev işleri sadece kadının sorumluluğundadır.

(Örnek Madde 3) Siyasette kadınların temsil oranı erkeklerle eşit olmalıdır.